

Barn - kriser og traumer

Boken er ment som et supplement til fagbøker om barn og sorg og bøker om katastrofepsykologi. Jeg opplever den som lettlest og konkret, med mange gode vignetter og eksempler. På relativt få sider presenterer Grønvold Bugge relevant kunnskap og erfaringer.

Utgangspunktet i boken er begrepene kriser og traumer, og følgende sitat mener jeg gir en viktig grunnforståelse: «En krisereaksjon er ikke alltid en traumatisk situasjon. Men en traumatisk situasjon vil alltid innebære en krise for dem som er berørt, både barnet, ungdommen, familien og vennene» (s. 21).

Forfatteren har valgt å dele boken i tre, og vi ledes fra «reaksjoner og relasjoner» på individnivå, gjennom små kriser til storulykker, og fra handling og tiltak rettet mot den enkelte hjelper til kriseplaner på systemnivå. Barns reaksjoner på ulike alderstrinn beskrives, og særlig legges det vekt på barn og unge som utsettes for tap av nære i familien eller i nettverket. I alle kapitlene står også hjelperen sentralt. Hva skal han eller hun eller systemet ta hensyn til når de må trå til i en krise hvor barn og unge er involvert?

Grønvold Bugge har i tillegg til egen erfaring og kunnskap på feltet invitert andre bidragsytere til å skrive enkelte av kapitlene. Atle og Kari Dyregrov er blant disse, begge kjent for sitt utviklingsarbeid innenfor krisepsykologien, deriblant psykologisk debrifing. Denne metoden blir ikke utdypet i boken, men det nevnes at dens effekt har vært diskutert på internasjonalt plan. Heldigvis nevnes også farer ved uvettig bruk av metoden, som når de berørte ikke får tilstrekkelig tid til bearbeidelse, eller når det ikke blir gjort en vurdering av om den enkelte bør ha oppfølging i gruppe eller individuelt.

For øvrig opplever jeg at boken formidler at barn, unge, deres familie og nettverk har et umiddelbart behov for hjelp og omsorg ved kriser, enten de er små eller store. Tiltakene skal tilpasses den enkelte, og man skal ikke undervurdere reaksjonene til de som står forholdsvis langt ute i nettverket til den/de som er berørt.

Forfatteren har ikke skrevet en bok om terapeutiske intervensjonsformer overfor barn og unge som har opplevd kriser eller er traumatiserte. Det oppleves som riktig, ettersom boken skal ha sitt fokus på kunnskap om og hjelp i kriser til et bredt spekter av hjelpere. Boken tjener derfor sitt formål ved å være en håndbok for personer som «*i kraft av sin profesjon, rolle og stilling møter barn og unge og deres familier og nettverk*» (s. 12).

Hvis boken leses fra perm til perm, kan det oppdages gjentakelser, og den kan derfor virke noe ustrukturert i sin form. På den annen side er den svært konkret og instruktiv. Derfor mener jeg at boken er nyttig når man ønsker kunnskap, råd og tips om hva man som hjelper skal forstå, ta hensyn til og gjøre overfor de berørte. Den kan også være nyttig når man skal lage en felles beredskapsplan eller ønsker å øke kompetansen i en tjeneste eller organisasjon. Derfor bør boken være en selvfølge å ha for alle sentrale hjelpeinstanser.

Anmeldt av Anne Lothe Brunstad